ዮሴፍ አረጋዊ

ከወልደማርያም ንጉሤ

ለመጀመሪያ ጊዜ ዮሴፍ የሚለውን ስም ያገኘው ሰው የያዕቆብ አስራ አንደኛው ወንድ ልጅ ነው ። ዮሴፍ ማለት "ይጨመርልኝ ወይም ይድገመኝ" ማለት ነው ። ያዕቆብ ከራሔል የወለደው አስራ አንደኛው ልጅ ይህን ስም ያገኘው ያለም ክንያት አይደለም ። እንደሚታወቀው ያዕቆብ ልያና ራሔል እንዲሁም ባላና ዘለፋ የተባሉ ሚስቶች ነበሩት ። ከሦስቱ ሚስቶቹ ፲ ወንዶች ልጆች እስከሚወለድ ጊዜ ራሔል ልጅ አላገኘችም ነበር ። በመጨረሻም ሐዘኗን ልመናዋን ሰምቶ እግዚአብሔር ማኀፀኗን ከፈተላትና ወንድ ልጅ ወለደች በዚህ ጊዜ ሌላ ወንድ ልጅ ይጨምርልኝ ስትል ስሙን ዮሴፍ አለችው ። (ዘፍጥ ፴፡፳፪ ፳፬)

የስሙን ትርጉም ለማወቅ እንጅ በዚህ ጽሁፍ ለማስተዋወቅ የምንሻው ስለ ዮሴፍ አረጋዊ ነው ። ይህ ዮሴፍ በዘመነ ብሉይ መጨረሻና በዘመነ ሐዲስ መጀመሪያ ላይ የነበረ ሰው ሲሆን አረጋዊ የሚል ቅጽል የተሰጠው በዕድሜ ባለጸጋ በመሆኑ ሲሆን ከዚህም ሌላ ጸራቢው ዮሴፍ ይባላል ። ጠራቢው (ጸራቢው) የተባለው እንጨት እየጠረበ ልዩ ልዩ ቁሳቁሶቹን እየሠራ በመሸጥ ይተዳደር ስለነበር ነው ። (ማቴ.፲፫፡፶፭) ዮሴፍ ከነገደ ይሁዳ ከዳዊት ዘር የተወለደ ሰው ነው ። ይህንንም ሉቃስ በወንጌሉ "ዮሴፍም ደግሞ ከዳዊት ቤትና ወገን ነበር" በማለት ገልጾታል ። (ሉቃ.፪፡፬-፭) ዮሴፍ እግዚአብሔርን የሚፈራና ሕጉንም የሚያከብር ጻድቅ ሰው ነበር ። (ማቴ.፩–፲፱)

አረጋዊ ዮሴፍ አባቱ ያዕቆብ ይባላል ። (ማቴ.፩፡፲፮) የአርባ ዓመት ሰው በሆነ ጊዜ ሚስት አግብቶ አራት ወንዶች ልጆችና ሦስት ሴቶች ልጆች ወልዷል ። ይህ ሰው በትዳር ዓለም ከባለቤቱ ጋር ሃምሳ ሁለት ዓመት አብረው በፍቅር ከኖሩ በኋላ የዘጠና ሁለት ዓመት አረጋዊ ሳለ ባለቤቱ አረፈች ። በወንጌል እንደተጠቀሰው የወንዶቹ ልጆች ስም ስምዖን ይሁዳ ዮሳና ያዕቆብ ይባላሉ የሴቶቹ ልጆች ስም አልተጠቀሰም ። (ማቴ.፲፫፡፶፭) ባለቤቱ ካረፈች በኋላ ቤተሰቡን የማስተዳደር ኃላፊነት በዮሴፍ ላይ ወደቀ ። ዮሴፍ ባለቤቱ ካረፈች በኋላ ግን በእግዚአብሔር መልካም ፈቃድ እጅግ ለሚበልጥ ለታላቅ አደራ ተመረጠ ። እግዚአብሔር ለነቢዩ ሳሙኤል "…. ሰው ፊትን ያያል እግዚአብሔር ግን ልብን ያያል" (፩ ሳሙ. ፲፮፡፯) በማለት እንደገለጸለት የዮሴፍን የልቦናውን ንጹሕነት የዋህነቱንና ቅንነቱን ጻድቅነቱን ተመልክቶ ለእናቱ ለቅድስት ድንግል ማርያም ጠባቂ ተላላኪ ረዳት አደረገው ። በወንጌል እንደተጻፈው "የማርያም እጮኛ" የተባለውን ዮሴፍ ለዚህ ታላቅ ኃላፊነት ሁሉን በሚያውቅ በእግዚአብሔር መመረጡ ምን ያህል ደግ ሰው እንደነበር ያሳየናል ።

ይህንንም በተመለከተ ቅዱስ አትናቴዎስ ሐዋርያዊ ፣ ቅ/ጎርጎርዮስ ዘኑሲስና ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ሥላሴ ንጽሕናውን ቅድስናውን ባወቁ ከሌላው ሁሉ መርጠው እመ መለኮት ወላዲተ አምላክን አስጠብቀውታል በማለት ጽፈዋል ። ይሀስ እንደምን ነው ቢሉ ታሪኩን ባጭሩ እንደሚከተለው እናቀርባለን ።

እንደሚታወቀው የእመቤታችን አባቷ ቅዱስ ኢያቄም እናቷ ደግሞ ቅድስት ሃና ይባላሉ ። ሁለቱም በእግዚአብሔር ዘንድ የተወደዱ እኑሉም ፈጣሪያቸውን የሚወዱ ሕጉን ትእዛዙን የሚፈጽሙ ደጋግ ነበሩ ። ሆኖም ሁሉም መሐኖች ሆነው ልጅ ሳይወልዱ ለብዙ ዘመን ቆዩ ። ሁለቱም ተስፋ ሳይቆርጡ አብርሃምንና ሳራን ካረጁ በኋላ ልጅ በመስጠት የጎበኛቸው እግዚአብሔር ለነሱም እንደሚሰጣቸው አምነው ዘወትር ልመና ያቀርቡ ነበር ። ልጅ ብናገኝ ወንድም ቢሆን ሴት ለቤተ እግዚአብሔር እንሰጣለን እንጅ እኛን እንዲያገለግሉ አናደርግም ብለው ትሳሉ ።

የለመኑትን የማይነሳ የነገሩትን የማይረሳ አምላክም ልመናቸውን ሰምቶ በስተርጅና እጅግ የተዋበች ከፍጥረት ሁሉ የከበረች ሴት ልጅ ሰጣቸው ። ይህችንም ልጅ ስሟን ማርያም ብለው አወጡላት ። እመቤታችን ሦስት ዓመት ሲሞላት እናቷ ሃና ለኢያቄም ይህች ልጅ እኁ እህል ሳያለምድ ሆዱ ሰው ሳይወድ ወስደን ለቤተ እግዚአብሔር ብንሰጥ አይሻልንም ? የሰጠ ቢነሳ የለበተ ወቀሳ ነውና አንድ ነገር ብትሆንብን ከልጃችንም ከእግዚአብሔርም ሳንሆን እንዳንቀር በማለት አማከረችው እሱም በሐሳቧ ተስማምቶ ስንቁን አዘጋጅቶ የሦስት ዓመት ሕጻን ድንግል ማርያምን ይዘው ወደ ኢየሩሳሌም ሄዱ ። ቃላቸውን ጠብቀው በዘመኑ ለነበረው ስምዖን ለሚባለው ሊቀ ካህናት አንዲት ልጃቸውን ሰጡ። ስምዖንም በካህናቱና በሕዝቡ ፊት ሕጻኒቱን ከተቀበለ በኋላ ስለምግቧ ሲያስብ መልአኩ ፋኑኤል ሰማያዊ ሕብስትና ጽዋ መግቧት አርጓል ። በዚህ ጊዜ የምግቧ ነገር ከተያዘ ከሰው ጋር ምን ያጋጭታል ብለው ቤተ መቅደስ አስቀምጠዋታል ። ቤተ መቅደስ እያለች መላእክት እያረጓት ቅዱሳት መጻሕፍትን በማንበብ በጸሎት ተወስና ለቤተ መቅደስ መገልገያ የሚሆን ሐርና ወርቅ እያስማማች በመፍተል ፲፪ ዓመት ቆየች ።

መቼም አይሁድ ለምቀኝነት አያርፉምና እድሜዋን ቆጥረው ፲፭ ዓመት እንደሞላት ባወቁ ጊዜ እንደ ሴሎቹ ገምተው በጊዜው ለነበረው ሊቀ ካህናት ለዘካርያስ ይህች ብላቴና መጠን አንስት አደረሰች ቤተ መቅደሳችንን ታሳድፋለችና ትውጣልን ብለው ጠየቁት ። እሱም ወደ እግዚአብሔር ቢያመለከት ከነገደ ይሁዳ

ሚስቶቻቸው የሞቱባቸው ሰዎች በትር ሰብስበሀ በመጀመሪያው ሰዓተ ሌሊት ቤተ መቅደስ አግብተህ በመጀመሪያው ሰዓተ መዓልት አውጣው እኔ ምልክት አሳይልሃለሁ አለው ። እሱም እግዚአብሔር እንዳዘዘው ከነገደ ይሁዳ የተወለዱ ሚስቶቻቸው የሞቱባቸውን ሰዎች በትር ቢሰበስብ ፲፱፹፰ ሆን ዮሴፍም በዚያን ወራት ሚስቱ ሞታ ነበርና እሱም በትሩን ሰጥቶ ነበር ። ይህን ሁሉ በትር ቤተ መቅደስ አግብቶ ጠዋት ቢያየው ከዮሴፍ በትር ላይ "እ ዮሴፍ ዕቀባ ለማርያም ፍኅርትከ" ዮሴፍ ሆይ እጮኛህን ማርያምን ጠብቅ የሚል ጽሁፍ ተቀርጾ ታየ ። ዕጣም ቢጣጣሉ ለሱ ወጣለት ። ርግብም መጥታ በራሱ ላይ አርፋለች ።

እነዚህን እንደምስት ምስክር አድርገው በእግዚአብሔርና በሰውፊት በል እንካ ጠብቅ ብለው ድንግል ማርያምን ሰጡት ። ዮሴፍም ከአምላክም ከሰውም የተሰጠውን ታላቅ አደራ ተረክቦ እመቤታችንን ወደ ቤቱ ወሰዳት ። በቤተ ዮሴፍም ሳለች ነቢያት በብዙ ነቢይ አምሳል የመሰሉላትን በብዙ ኅብረ ትንቢት የተነበዩለትን ፍጥረት ሁሉ ተስፋ የሚያደርገውን የዓለምን መድኃኒት በፍጹም ድንግልና በብሥራተ መልአክ በግብረ መንፈስ ቅዱስ ጸነሰች ። (ማቴ ፩፡፲፰ ሉቃ ፩፡፳፮-፴፰) እዚህ ላይ ለማንሳት የፈለግነው አንድ ጥያቄ አለ ይኸውም ድንግል ማርያም የአምላክ እናት ስትሆን ለምን ለአረጋዊው ዮሴፍ ታጨች ? የሚል ነው ።

በመጀመሪያ ደረጃ ቅዱስ ዮሴፍና እመቤታችን ዘመዳሞች መሆናቸውን ማወቅ ይገባል ።ሁለቱም ከነገደ ይሁዳ ከዳዊት ዘር የተወለዱ ናቸው ። ዝምድናቸውም በዮስት ቤት ነው ይኸውም መገናኛው አልዓዛር ነው አልዓዛር ሁለት ልጆች ይወልዳል (ማትያንና ቀግርን) ማትያን ያዕቆብን ወለደ ያዕቆብ ዮሴፍን ወለደ ። ቅስራ ኢያቄምን ወለደ ኢያቄም ድ/ማርያምን ወለደ ። ወንጌላዊ ማቴዎስ የጌታችንን ልደት ሲጽፍ ከአብርሃም ጀምሮ እስከአልዓዛር ከደረሰ በኋላ ወደ ቅስራ - ኢያቄም—ማርያም በማለት አልጸፈም ነገር ግን አልዓዛር ጠቀሰ በማትያን — በያዕቆብና — በዮሴፍ በኩል ቆጠረ ። (ማቴ ፩፡፩-፲፮) ይህም ያለምክንያት የተደረገ አይደለም ። ቅ/ማቴዎስ የጌታን ልደት በእመቤታችን በኩል ቢቆጠር ኖሮ በአይሁድ ልማድ ትውልድ አበው ሲጽፉ በወንድ በኩል እንጅ ሴትንና ወንድን አቀላቅለው ስለማይጽፉ ሥርዓተ አበውን አፈረሰ ፣ አፋለሰ ብለው ገና ከመጀመሪያው ወንጌልን አንቀበልም ባሉ ነበር ። ስለ ዚህ ምክንያት እንዳያገኙ በዮሴፍ በኩል ቆጥሮ እመቤታችንን በቅጽል አመጣት ።

በሌላ በኩል ደግሞ እጮኛ የሚለው ቃል ለዮሴፍ ሲነገር ዓቃቢሃ ጠባቂዋ ተላአኪሃ አገልጋየዋ ማለት ነው ። ለዮሴፍም የታጨች በትም ምክንያት፡-

ሀ- እንዲጠብቃት እንዲያገለግላት በመከራዋ በስደቷ ጊዜ እንዲከተላት እንዲያጽናናት ነው ስደት ከዘመድ ጋር ይሻላል ።

ለ- ሌላው ለዮሴፍ የታጨችበት ምክንያት ክርስት ገብቶ ሊቆጠርላት ነው ሁለቱም ከዳዊት ዘር የተወለዱ የቅርብ ዘመዳሞች ስለሆኑ በሱ ስም ለመቆ ጠር (ሉቃ ፪፡፩-፭) ሖ- ጌታን በፍጹም ድንግልና ጸንሳ በፍጹም ድንግልና መውለዱን አይተው ድንግል ማርያም ሰማያዊት ኃይል እንጅ የአዳም ዘር አይደለችም ብለው የሚነሱ መናፍቃንን ለማሳፈር ከአዳም የተገኘች አዳማዊት መሆኗን ለማስታወቅ መ- ጌታ እመቤታችንን ለዮሴፍ በእጮኝነት ስም እንድትሰጥ ማድረጉ ጽንስን ከአጋንንት ለማሳሳት ነው ። አለበለዚያ ሄሮድስ ከነዚህ አንዱ ይሆናል ብሎ ብዙ ሕጻናትን እንዳስፈጀ አጋንንትም ብዙ ጽንስ ባበላሹ ነበር እመቤታችን ለዮሴፍ በእጮኝነት ስም ሳትሰጥ ለብቻዋ እያለች ብትጸንስ በዝሙት እንደጸነሰች ተቆጥሮ በድንጋይ ይወግሯት ነበር ። እንዲት ሴት እጮኛ ወይም ባል እያላት ብትጸንስና ባሏ ወይም እጮኛዋ ቢጠረጥራት በቤተ መቅደስ ተጸልዮበት የምትጠጣው ማይ ዘላፌ አለ ያንን ያጠጧት ነበር ። በዝሙት ከጸነሰች ሆዷን በጥብጦ ሰውነቷን አሳብጦ ይገላታል ያልዘሞተች ከሆን ደግሞ ለበረከት ይሆንላታል ። (ዘኁል ፭፡፲፩-፳፰) በዚህ መሠረት ዮሴፍ የመጸነሷን ነገር ሲረዳ በታላቅ ጭንቀት ተውጦ ሳለ የእግዚአብሔር መልአክ ይዟት ለበዓል እንዲሄድ አዞት ይዞአት ከሄደ በኋላ እንደ ፈራው ማየ ዘለፋ ቢያጠጧት ፊቷ እንደ ፀሐይ አብረቅርቆአል ። (ማቴ ፩፡፲፰-፳፭)

ቅዱስ ዮሴፍ እጅግ የታደለ ሰው ነው ። ብዙ ነቢያት ነገሥታት ብዙ ጻድቅ ሊያዩት የተመኙትን አምላክ በሥጋ አሳዳጊው እስከመሆን ድረስ ታላቅ ጸጋ አግኝቷል ። እመቤታችን ጌታን ይዛ በተሰደደች ጊዜ ዋናው ባለሟል ሆኖ የተሰደደው ዮሴፍ ነበር ። ጌታችን በቤተ ዮሴፍ ከዮሴፍ ልጆች ጋር ስላደገ አብሮ በማደግና በአራት ቤት ዝምድና የጌታ ወንድሞች ይባላሉ ። ቅዱስ ዮሴፍ በመጨረሻ እድሜ ጠግቦ በተወለደ በ፻፲ ዓመቱ አርፎአል ። ጸሎቱ በረከቱ ከሁላችን ጋር ይሁን አሜን ።